

แนวทางการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

The Development Guidelines of Process Models for Crime Scene Investigation in Three Southern Border Provinces of Thailand

กัญญกานต์ ดำมุณี

คณะนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

Kanyakarn Dammunee

Faculty of Forensic Science, Royal Police Cadet Academy

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ รวมถึงปัญหา อุปสรรคและศึกษาแนวทางในการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการสืบสวนอาชญากรรม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยวิธีการศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยใช้แบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ซึ่งกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวคือ เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสอบสวน จำนวน 5 ราย และฝ่ายสืบสวน จำนวน 5 ราย และเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งสิ้นจำนวน 15 ราย

ผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้ การก่อความไม่สงบส่วนใหญ่ ผู้ก่อความไม่สงบมักวางแผน การปฏิบัติงานแบบเป็นกลุ่มและเป็นระบบ โดยมุ่งหวังผลในการก่อเหตุ คือ เพื่อข่มขู่และสร้างความหวาดกลัวให้กับประชาชนและเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ ดังนั้นการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุจึงต้องมีการตรวจสอบความปลอดภัยทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นเส้นทางเดินทางไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ช่วงเวลาการเข้าตรวจสอบ นอกจากนี้จะต้องมีเจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิดร่วมตรวจสอบความปลอดภัยด้วยทุกครั้งที่เกิดเหตุระเบิด เมื่อเกิดเหตุการณ์ความไม่สงบแต่ละครั้งจะต้องใช้เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงานเป็นจำนวนมากเป็นปัญหา และอุปสรรคในการปฏิบัติงาน อีกทั้งเจ้าหน้าที่ที่ลงมาปฏิบัติงานส่วนใหญ่ยังขาดประสบการณ์การทำงาน นอกจากนี้ยังขาดแคลนทรัพยากรและงบประมาณในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ยานพาหนะสำหรับการเดินทางไปยังสถานที่เกิดเหตุมีน้อยไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติหน้าที่ เป็นต้น ควรมีการอบรมเจ้าหน้าที่

ในเรื่องหลักการเก็บพยานวัตถุในสถานที่เกิดเหตุ และเพิ่มกำลังพลในการปฏิบัติหน้าที่ให้มากขึ้น รวมไปถึงการเชิญเจ้าหน้าที่ที่เกษียณอายุราชการไปแล้วมาเป็นผู้เชี่ยวชาญพิเศษในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ อีกทั้งควรมีการจัดเก็บฐานข้อมูลอาชญากรรมและพัฒนางานวิจัยเกี่ยวกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติหน้าที่ลดความเสี่ยงในการทำงาน

คำสำคัญ: 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้, สถานที่เกิดเหตุ, การรักษาสถานที่เกิดเหตุ

Abstract

This research aims to study the process of crime scene investigation to apply for criminal investigation, including obstacles and problems of crime scene investigative process in Three Southern Border Provinces, and study the guidelines of a model developed for crime scene investigation in Three Southern Border Provinces that could be efficiently used for criminal investigation. The methodology employed a qualitative research method since it was conducted by in-depth interviews. The samples include 5 inquiry officials, 5 detective police working at Three Southern Border Provinces, and 10 forensic police from The Center of Police Forensic Science. There are 15 participants in total.

The results of research found that the unrest in Three Southern Border Provinces was mostly committed by terrorist groups who made it systematically. The objective of the attack was to terrorize and frighten the people living nearby and regional police officers. It is necessary to run a safety check at the crime scene such as the way to investigate the crime scene and time for the investigation EOD must check the safety first in case of bombing as well. When a crime happened, it is necessary to use many police officers. That is why they face with the problems and obstacles of work practice. The regional practitioners lack experiences in working in Three Southern Border Provinces. Besides, the lack of personnel and budget for working in the region such as inadequate vehicles is also a problem. The suggestion of this study; includes that, we should set a training course, the “principles of material evidence collection in the crime scene” and more troops for work practice, including to invite retired police to be specialists in

crime scene investigation. We should manage crime database and research development concerned with crime scene investigation to reduce the risks of forensic work.

Keywords: Three Southern Border Provinces, Crime Scene, Crime Scene Preservation

บทนำ

ปัญหาความขัดแย้งในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงเป็นปัญหาที่สร้างความเสียหายให้กับประเทศและประชาชนอย่างมาก จากอดีตถึงปัจจุบันโดยเฉพาะประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ซึ่งได้ทาลายขวัญกำลังใจของประชาชนในพื้นที่รวมไปถึงเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่อีกด้วย โดยความขัดแย้งดังกล่าวเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2491 เป็นการเริ่มต้นการแบ่งแยกทางเชื้อชาติและศาสนา ในภูมิภาคมาลายูปัตตานี แต่ความไม่สงบดังกล่าวเริ่มบานปลายขึ้นหลังปี พ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีการศึกษาถึงปัจจัยในการเกิดเหตุจากอดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น 1) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ โดยการอ้างความยากจนและปัญหาเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยหนึ่งซึ่งอยู่เบื้องหลังการก่อความไม่สงบ ในช่วงปีแรกๆ ประชาชนมีรายได้เฉลี่ยต่ำสุด เมื่อเทียบกับจังหวัดภาคใต้ด้วยกัน แต่มีการพัฒนาขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในช่วงทศวรรษหลังๆ ซึ่งรายได้ต่อหัวของจังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มขึ้น 2) ปัจจัยทางการศึกษา เนื่องจากพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีการศึกษาศาสนาเป็นส่วนใหญ่ โรงเรียนส่วนใหญ่จึงเป็นโรงเรียนที่สอนศาสนาหรือที่เรียกกันทั่วไป คือโรงเรียนปอเนาะ พบว่ามีบางโรงเรียนที่มีเป้าหมายในการแบ่งแยกดินแดน หรือการทำสงครามศักดิ์ศรี เพื่อตอบโต้รัฐบาล ระบบโรงเรียนดังกล่าวถูกกลุ่มแบ่งแยกดินแดนแทรกซึมและเผยแพร่ลัทธิอุดมการณ์ ซึ่งหน่วยข่าวกรองของกองทัพบกได้ระบุว่าโรงเรียนสอนศาสนากลายเป็นแหล่งบ่มเพาะสมาชิกใหม่ของกลุ่มต่างๆ และหัวหน้ากลุ่มแบ่งแยกดินแดนนั้นก็สำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนปอเนาะ 3) ปัจจัยทางการเมืองกลายเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ความรุนแรงในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น 4) ปัจจัยทางศาสนา เนื่องจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตมีการข่มขู่คนที่นับถือศาสนาพุทธ และนอกจากนั้นมีการสังหารพระสงฆ์ที่อยู่ในพื้นที่อีกด้วย แต่ภายหลังจากชาวพุทธยังมีการก่อเหตุกับผู้นำศาสนาและประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามด้วย จากเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ในปี พ.ศ. 2559 สามารถสรุปเป็นภาพรวมได้ดังนี้ ภายในปี พ.ศ. 2559 ที่ผ่านมามีเหตุการณ์เกิดขึ้นทั้งหมด 807 เหตุการณ์ มีผู้เสียชีวิตทั้งหมด 307 ราย และบาดเจ็บทั้งหมด 628 ราย และเมื่อแบ่งตามพื้นที่ พบว่า จังหวัดปัตตานี มีเหตุการณ์ทั้งหมด 309 เหตุการณ์ เสียชีวิต 106 ราย บาดเจ็บ 259 ราย จังหวัดยะลา มีเหตุการณ์เกิดขึ้นทั้งหมด 175 เหตุการณ์ เสียชีวิต 77 ราย บาดเจ็บ 96 ราย และจังหวัดนราธิวาสมีเหตุการณ์ทั้งหมด 270 เหตุการณ์ เสียชีวิต 97 ราย บาดเจ็บ 210 ราย

เมื่อศึกษาประเภทของเหตุการณ์ความไม่สงบในปี พ.ศ. 2558 ส่วนใหญ่เป็นการยิง จำนวน 299 เหตุการณ์ การก่อเหตุด้วยระเบิดมากเป็นลำดับสอง จำนวน 224 เหตุการณ์ ตามมาด้วยการก่อวินาศกรรมสถานการณ จำนวน 59 เหตุการณ์ ประเภทเหตุการณ์อื่นๆ จำนวน 41 เหตุการณ์ การวางเพลิง จำนวน 31 เหตุการณ์ และพบศพจำนวน 19 เหตุการณ์ การยิงมักทำให้อัตราการตายสูงมากกว่าวิธีการอื่นๆ ลักษณะแบบแผน เช่นนี้ไม่เปลี่ยนแปลงไปเลยตลอดระยะเวลา 12 ปีที่ผ่านมา (ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, 2558)

ดังนั้นการแก้ไขปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงควรนำงาน ด้านนิติวิทยาศาสตร์เข้ามาเป็นเครื่องมือสำคัญในการค้นหาผู้กระทำผิด และคุ้มครองสิทธิของเหยื่อ เนื่องจากปัญหาความไม่สงบในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นปัญหาที่เกี่ยวกับความรุนแรง และมีลักษณะการกระทำผิดแตกต่างจากปัญหาการก่อความไม่สงบทั่วไป เช่น การวางเพลิงเผาทรัพย์ และทำลายทรัพย์สิน การลอบสังหารหรือลอบทำร้ายเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชนผู้บริสุทธิ์ นอกจากนี้ยังมีเหตุลอบยิงเจ้าหน้าที่ของรัฐและประชาชนผู้บริสุทธิ์ซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวไทยพุทธ ตลอดจนมีการลอบวางระเบิดโดยมุ่งเน้นสถานที่ชุมชน วัด สถานีรถไฟ และร้านค้า ซึ่งการก่อความไม่สงบ โดยการใช้ความรุนแรงเหล่านี้มีแผนประทุษกรรมที่มีรูปแบบเฉพาะ แต่ในการสืบสวนกลับยากที่จะนำตัว ผู้กระทำผิดที่แท้จริงมาลงโทษตามกระบวนการยุติธรรมได้

เนื่องมาจากปัญหาและอุปสรรคดังนี้ คือ ระบบการสืบสวนสอบสวนกระบวนการยุติธรรมไทย ที่ผ่านมา พึ่งพาพยานบุคคลมากกว่าพยานทางวิทยาศาสตร์มีผลทำให้ไม่สามารถมัดตัวผู้กระทำผิด ได้เท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสถานการณ์ที่ประชาชนผู้รู้เห็นการกระทำผิด แต่ไม่กล้าเสี่ยงชีวิต ให้การเป็นพยาน นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานในพื้นที่ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการ รวบรวมพยานหลักฐาน การตรวจสถานที่เกิดเหตุตามหลักนิติวิทยาศาสตร์ ส่งผลทำให้พยานวัตถุต่างๆ ที่รวบรวมมาไม่สามารถนำมาใช้เป็นหลักฐานในชั้นศาลได้ (พัชรา สีนลอยมา, 2556) จากความเป็นมา ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานด้านการตรวจ สถานที่เกิดเหตุในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ โดยเน้นการศึกษาถึงกระบวนการทำงาน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจในสถานีตำรวจ และเจ้าหน้าที่นิติวิทยาศาสตร์ ซึ่งปฏิบัติงานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ว่ามีหรือไม่อย่างไร ปัญหาสำคัญเกิดจากอะไร หรือมีปัจจัยอื่นๆ เข้ามาเกี่ยวข้องหรือไม่

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุที่นำมาใช้ในการสืบสวนอาชญากรรมในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
2. เพื่อนำเสนอปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุมาใช้ในการสืบสวนอาชญากรรมในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
3. เพื่อพิจารณาแนวทางในการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการสืบสวนอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้ศึกษาวิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยวิธีการเก็บข้อมูลด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบสโนว์บอลหรือแบบลูกโซ่ (Snowball or Chain Sampling) โดยการเลือกตัวอย่างในลักษณะแบบต่อเนื่อง โดยที่ตัวอย่างแรกจะเป็นผู้ให้คำแนะนำในการเลือกตัวอย่างถัดไป และมีการแนะนำต่อไปจนกระทั่งได้ขนาดตัวอย่างตามที่ผู้วิจัยต้องการ (วิรัตน์ คำศรีจันทร์, 2554) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย พนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน เจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ในเขตพื้นที่จังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลา และจังหวัดปัตตานี ซึ่งประจำการและปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ปฏิบัติงานเป็นเวลามากกว่า 2 ปี รวมจำนวน 15 คน

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ใช้แนวสัมภาษณ์แบบการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ในการวัดความคิดเห็นของพนักงานสอบสวน เจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวน และเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ในเขตพื้นที่ จังหวัดนราธิวาส จังหวัดยะลาและจังหวัดปัตตานีซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุที่นำมาใช้ในการสืบสวนอาชญากรรม ในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ส่วนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการนำนิติวิทยาศาสตร์มาเพื่อเพิ่มศักยภาพในการดำเนินงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ส่วนที่ 4 แนวทางในการแก้ไขการดำเนินงานในด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ
ในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2. วิธีดำเนินการวิจัย

ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ผู้วิจัยได้เข้าไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยวิธีการเก็บข้อมูลแบบการสุ่มตัวอย่างแบบสโนว์บอลหรือแบบลูกโซ่ (Snowball or Chain Sampling) สถานที่เก็บข้อมูลจะเป็นการเก็บข้อมูลตามหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาวิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมาเรียบเรียงให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ประมวลผลจากแนวคิดการทบทวนวรรณกรรม และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นกรอบในการศึกษาวิจัยและการวิเคราะห์ข้อเท็จจริงที่ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ให้สัมภาษณ์ เพื่ออธิบายให้เห็นถึงความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญถึงการดำเนินงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้และแนวทางการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อข้อมูลต่างๆได้ผ่านการวิเคราะห์แล้วผู้ศึกษาวิจัยจะทำการอธิบายแบบวิจัยเชิงคุณภาพถึงการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เกิดประสิทธิภาพที่ยั่งยืนต่อไป

ผลการวิจัย

การศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน รวมทั้งแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการสืบสวนอาชญากรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ผู้ศึกษาได้สรุปผลการศึกษาข้อมูล โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการเก็บข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนและพนักงานสอบสวน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 10 ราย และเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ จากศูนย์พิสูจน์หลักฐาน 5 ราย

รวมทั้งสิ้นจำนวน 15 ราย โดยผู้ศึกษาได้เรียบเรียงผลการศึกษาวิจัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ไว้ดังต่อไปนี้

1. กระบวนการดำเนินงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุที่ใช้ในการสืบสวนคดีอาชญากรรมในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

จากการศึกษาในเชิงเอกสารและการลงพื้นที่สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ความรุนแรงและการกระทำความผิดในสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นมาแล้วเป็นเวลา 13 ปีนั้น มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาวุธที่ใช้ในการกระทำความผิด มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากปีแรกๆ จากการใช้อาวุธมีดในการก่อความไม่สงบ พัฒนามาเป็นการใช้อาวุธปืน ซึ่งได้จากปล้นกองพันพัฒนาที่ 4 ค่ายกรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ อำเภोजะเอย์ จังหวัดนราธิวาส ทำให้ทหารเสียชีวิต 4 นาย และได้อาวุธปืนไปกว่า 413 กระบอกไปใช้ในการก่อความรุนแรงควบคู่กับการใช้อาวุธมีด และในปีต่อมาก็ได้พัฒนารูปแบบการก่อความรุนแรงเพิ่มขึ้น มีการวางระเบิดตามสถานที่ต่างๆ เพื่อสร้างสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ นอกจากการพัฒนาอาวุธที่ใช้ในการก่อความไม่สงบแล้วนั้นยังมีการพัฒนารูปแบบการกระทำความผิดอีกด้วย โดยมีการวางแผนการปฏิบัติงานเป็นกลุ่มและเป็นระบบมากขึ้น และมีจุดประสงค์ในการปฏิบัติการแต่ละครั้งแตกต่างกันไป เช่น เพื่อข่มขวัญกำลังใจและสร้างความหวาดกลัว โดยจะกระทำกับเหยื่อที่ไม่มีทางต่อสู้ เช่น ครู พระสงฆ์ ผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่ทหาร เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่อาสาสมัคร เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นๆ

1.1 ขั้นตอนการเข้าสถานที่เกิดเหตุของเจ้าหน้าที่ในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดภาคใต้

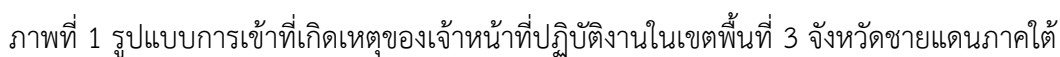
สืบเนื่องจากคดีอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีรูปแบบและลักษณะการกระทำความผิดที่แตกต่างไปจากอาชญากรรมทั่วไปของพื้นที่จังหวัดอื่นๆ ดังนั้นเมื่อมีคดีอาชญากรรมเกิดขึ้นจึงจำเป็นต้องมีการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและมีการเก็บวัตถุพยานที่แตกต่างจากการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในจังหวัดอื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเพิ่มมาตรการความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุที่จะต้องมีการเพิ่มความปลอดภัยให้กับเจ้าหน้าที่ที่ตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและผู้ร่วมตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุด้วย เมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นในเบื้องต้นเจ้าหน้าที่ได้มีการประสานไปยังเจ้าหน้าที่เก็บกู้วัตถุระเบิด เพื่อเข้าไปตรวจสอบในที่เกิดเหตุว่ามีวัตถุระเบิดอื่นๆ อีกด้วยหรือไม่ ซึ่งในปัจจุบันนี้คนร้ายได้ใช้วิธีการแฝงวัตถุระเบิดไว้ในหลายจุด บางแห่งมีถึง 3 จุด ซึ่งแต่ก่อนผู้ก่อการร้ายจะมุ่งเป้าทำร้ายกลุ่มเจ้าหน้าที่เก็บกู้ระเบิด ต่อมากลุ่มผู้ก่อการร้ายได้เริ่มมีการเปลี่ยนกลุ่มเป้าหมายไปเป็น

กลุ่มเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานแทน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานเสียขวัญและกำลังใจในการทำงาน

1.1.1 การเข้าสถานที่เกิดเหตุของเจ้าหน้าที่สายตรวจหรือร้อยเวรป้องกันปราบปราม เจ้าหน้าที่สายตรวจหรือร้อยเวรที่ได้รับแจ้งเหตุจะต้องประเมินสถานการณ์ เตรียมความพร้อมและประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งเดินทางไปยังสถานที่เกิดเหตุเพื่อประเมินสถานการณ์ ความรุนแรง ความเสียหายและกั้นสถานที่เกิดเหตุ รวมถึงการตระหนักถึงวัตถุพยานตามสภาวะ (Conditional evidence) เพราะการเข้าสถานที่เกิดเหตุอาจจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของวัตถุพยานบางชนิดได้ เช่น แสง กลิ่น เป็นต้น หากเป็นสถานที่เกิดเหตุกรณีระเบิด ร้อยเวรจะต้องแจ้งหน่วยทำลายล้างวัตถุระเบิด (Explosive Ordnance Disposal: EOD) เข้าตรวจค้นหาวัตถุระเบิด

1.1.2 การเข้าสถานที่เกิดเหตุของเจ้าหน้าที่สอบสวน พนักงานสอบสวนมีอำนาจหน้าที่โดยตรงในการเข้าตรวจสถานที่เกิดเหตุตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและรวมถึงการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ ซึ่งส่วนใหญ่พนักงานสอบสวนจะได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ร้อยเวรหรือเจ้าหน้าที่ชุดแรกที่อยู่สถานที่เกิดเหตุ เมื่อเจ้าหน้าที่สอบสวนเดินทางไปยังสถานที่เกิดเหตุ จำเป็นต้องควบคุมดูแลสถานที่เกิดเหตุต่อจากเจ้าหน้าที่ร้อยเวร เจ้าหน้าที่สายตรวจ ทำการพิจารณาสถานที่เกิดเหตุเพื่อประเมินสถานการณ์ และเมื่อเห็นสมควรแจ้งหรือให้ผู้เชี่ยวชาญพิเศษหรือเจ้าหน้าที่อื่นๆ ก็สามารถขอคำสั่งสนับสนุนมาร่วมในการตรวจสถานที่เกิดเหตุ หลังจากนั้นก็จะเข้าสถานที่เกิดเหตุพร้อมกับเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานหรือเจ้าหน้าที่พิเศษ เพื่อเก็บวัตถุพยานหลักฐาน

1.1.3 การเข้าสถานที่เกิดเหตุของเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน เป็นการดำเนินงานด้านการพิสูจน์หลักฐาน การเข้าตรวจสถานที่เกิดเหตุและการครอบครองวัตถุพยาน ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญอย่างมาก ทั้งนี้เพราะต้องรักษาพยานหลักฐานให้อยู่ในสภาพเดิม โดยไม่เกิดความเสียหายระหว่างการขนย้าย ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติหน้าที่จำเป็นต้องมีความรู้และความเข้าใจเรื่องห่วงโซ่การครอบครองพยานหลักฐาน ในทางปฏิบัติแล้วการเข้าตรวจสถานที่เกิดเหตุในพื้นที่เสี่ยงอันตรายยังไม่เป็นไปตามวิธีการและข้อปฏิบัติของกระบวนการพิสูจน์หลักฐาน สืบเนื่องมาจากความเสี่ยงและอันตรายที่จะเกิดกับเจ้าหน้าที่ได้ ตัวอย่างเช่น การก่อเหตุในเวลาตอนกลางคืน เจ้าหน้าที่ที่ต้องรอให้ถึงเวลาตอนเช้าจึงจะเข้าเคลียร์พื้นที่และเข้าเก็บวัตถุพยานได้ รวมไปถึงพื้นที่ที่เกิดเหตุการณ์ความไม่สงบในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่าและภูเขา ทำให้ต้องใช้เวลาในการเดินทางเข้าไปยังสถานที่เกิดเหตุค่อนข้างมาก อีกทั้งหากเป็นช่วงฤดูฝนหรือมีฝนตกในสถานที่เกิดเหตุจะส่งผลให้วัตถุพยานทางกายภาพเสียหาย เช่น รอยเท้า รอยล้อรถ เป็นต้น

สำหรับขั้นตอนการตรวจสอบที่เกิดเหตุตามหลักสากลนั้น ยังมีข้อจำกัดในเรื่องความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่และสภาพพื้นที่บริเวณที่เกิดเหตุ ซึ่งส่งผลให้ไม่สามารถตรวจสอบที่เกิดเหตุได้ครบตามหลักสากล เช่น 1) การตรวจสอบที่เกิดเหตุเบื้องต้นในบางคดีไม่สามารถทำได้เนื่องจากสถานที่เกิดเหตุมีความเสี่ยงต่อการชุกชุมโจมตี จึงจำเป็นต้องรอเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นมาคุ้มกันความปลอดภัยก่อน เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานจึงสามารถเข้าสถานที่เกิดเหตุได้ 2) การตรวจสอบขั้นสุดท้าย (Conduct Final Survey) สำหรับพื้นที่สามจังหวัดมีข้อจำกัดอยู่มากไม่ว่าจะเป็นเรื่องเวลาตลอดจนความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่เอง ดังนั้นการตรวจสอบที่เกิดเหตุจะต้องใช้ความรอบคอบและใช้เวลาให้คุ้มค่าที่สุด ดังนั้นการสำรวจครั้งสุดท้ายอาจจะมีหรือไม่มีขึ้นอยู่กับแต่ละคดี

2.1 ปัญหาด้านบุคลากร

ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และจำเป็นต้องเป็น

ผู้ที่เคยปฏิบัติหน้าที่อย่างน้อย 10 คดีขึ้นไป จึงจะสามารถวิเคราะห์สถานการณ์และทิศทางของคดีได้ ซึ่งส่วนใหญ่เจ้าหน้าที่ที่สามารถทำงานได้จะเป็นเจ้าหน้าที่ระดับหัวหน้าขึ้นไป ส่วนเจ้าหน้าที่ใหม่หรือเจ้าหน้าที่ที่เพิ่งย้ายมา จะต้องให้เขาเข้าฝึกการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุก่อน ด้วยการเป็นผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานท่านอื่น จนมั่นใจแล้วว่าสามารถปฏิบัติงานได้จึงจะทำคดีเป็นของตัวเอง

2.1.2 ปัญหาการโยกย้ายของเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่บ่อยครั้งทำให้ขาดบุคลากรที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการทำงานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก เนื่องจากไม่มีความต่อเนื่องและไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

2.1.3 ปัญหาผู้บังคับบัญชาเข้าสถานที่เกิดเหตุ เนื่องจากผู้บังคับบัญชาหรือเจ้าหน้าที่บางท่านเข้าสถานที่เกิดเหตุทั้งที่ไม่มีความรู้ด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุที่ถูกต้อง ส่งผลให้วัตถุดิบบางชนิดถูกทำลาย

2.1.4 ปัญหานักข่าวที่เข้ามาทำข่าวอาชญากรรมที่เกิดขึ้น ทั้งที่เจ้าหน้าที่กั้นขอบเขต (Police line) เพื่อป้องกันสถานที่เกิดเหตุ แต่นักข่าวส่วนใหญ่อยากได้ข่าวจนบางครั้งลืมนึกไปว่าเข้าไปก้าวก่ายการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ และเมื่อถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจตักเตือนหรือเชิญออกจากสถานที่เกิดเหตุก็จะเกิดอาการไม่พอใจและสุดท้ายก็จะกลับมาอีกครั้ง จึงเป็นปัญหาที่เจ้าหน้าที่ตำรวจแก้ไขไม่ได้เมื่อเกิดเหตุแต่ละครั้ง

2.2 ปัญหาด้านทรัพยากรในการปฏิบัติงาน

ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่จำเป็นจะต้องมีทรัพยากรต่างๆ เช่น เชือกกั้นสถานที่เกิดเหตุ เสื้อเกราะกันกระสุนปืน และอุปกรณ์ทางนิติวิทยาศาสตร์ รวมทั้งยานพาหนะที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ยังมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติ และนอกจากนั้นยังมีอุปกรณ์ที่เสื่อมสภาพและต้องได้รับการปรับปรุงหรือซ่อมบำรุงค่อนข้างมาก อีกทั้งงบประมาณในส่วนของการดำเนินงานยังไม่เพียงพอต่อการใช้งาน

2.2.1 ปัญหาด้านการบริหารจัดการที่ดี ภายใต้สภาพพื้นที่ที่มีการแผ่รังสีและการดูแลเป็นพิเศษ ผู้บังคับบัญชาจะต้องเล็งเห็นความสำคัญในการกำชับผู้ใต้บังคับบัญชาให้ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุและการรวบรวมวัตถุดิบอย่างเคร่งครัด เนื่องจากผู้บังคับบัญชาเป็นผู้กำหนดนโยบายและระเบียบผู้ปฏิบัติในการปฏิบัติงาน ซึ่งส่วนใหญ่เมื่อเกิดเหตุการณ์ในพื้นที่ผู้บังคับบัญชาได้รับข่าวและมักจะเป็นผู้ไปถึงจุดเกิดเหตุในลำดับต้นๆ จึงจำเป็นต้องรักษาการเข้าสถานที่เกิดเหตุไม่ควรเข้าไปทำลายหรือเหยียบย่ำสถานที่เกิดเหตุ รวมทั้งควรกำชับและปล่อยให้

ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ตามหลักการตรวจสอบที่เกิดเหตุและการรวบรวมวัตถุพยานอย่างถูกวิธี เพื่อให้ได้วัตถุพยานและหลักฐานต่างๆ ในที่เกิดเหตุอย่างถูกต้อง รวมไปถึงไม่ทำลายวัตถุพยาน วิธีการดังกล่าวจะนำไปสู่การได้ซึ่งพยานหลักฐานชั้นสำคัญที่นำเข้าสู่กระบวนการพิจารณาคดีในชั้นศาล อย่างไรก็ตาม การทำงานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ก็ยังคงมีอุปสรรคในเรื่องการบริหารจัดการที่ดี

2.2.2 ปัญหาด้านการติดต่อประสานงาน การประสานงานกับหน่วยภาครัฐและเอกชนแล้วยังมีปัญหาการประสานงานกับประชาชนอีกด้วย เนื่องจากประชาชนในพื้นที่บางรายกลัวว่าการเป็นพยานหรือให้เบาะแสกับเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จะทำให้เกิดอันตรายต่อตนเองและครอบครัวได้ ทำให้เป็นปัญหาแก่เจ้าหน้าที่อย่างมาก

2.2.3 ปัญหาการเป็นพยานในชั้นศาลของประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากประชาชนไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการเป็นพยานในชั้นศาลเพราะเกรงกลัวว่าจะเกิดภัยอันตรายกับตนเองและครอบครัวถึงแม้ว่าเจ้าหน้าที่ให้การคุ้มครองแล้วก็ตาม มีบางกรณีที่ยานรับปากจะไปเป็นพยานบุคคลในชั้นศาลแล้ว แต่พอถึงเวลาขึ้นศาลกลับหายตัวไปไม่สามารถติดต่อได้ ไม่มาเป็นพยานบุคคล ส่งผลทำให้เจ้าหน้าที่ไม่มีพยานบุคคลไปยืนยันในชั้นศาล

สรุปและอภิปรายผล

จากการที่ผู้ศึกษาได้ลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาคสนาม โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่นิติวิทยาศาสตร์ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่าลักษณะของการก่อความไม่สงบในแต่ละพื้นที่ใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนใหญ่ ผู้ก่อความไม่สงบมักวางแผนการปฏิบัติงานแบบเป็นกลุ่มและเป็นระบบ เพื่อข่มขู่และสร้างความหวาดกลัวให้กับประชาชนและเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยจะกระทำกับเหยื่อที่ไม่มีทางต่อสู้ เช่น ครู พระสงฆ์ ผู้นำชุมชน รวมถึงยังมุ่งทำร้ายเจ้าหน้าที่ของรัฐ ทั้งเจ้าหน้าที่ทหาร เจ้าหน้าที่ตำรวจ เจ้าหน้าที่อาสาสมัคร เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นๆ

ตารางที่ 1 กระบวนการดำเนินงานด้านการตรวจสอบสถานที่ที่นำมาใช้ในการสืบสวนอาชญากรรมในเขตพื้นที่
3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ลักษณะการดำเนินงาน	รายละเอียดการดำเนินงาน
การเข้าสถานที่เกิดเหตุ	1. เจ้าหน้าที่สายตรวจ รับแจ้งเหตุจะต้องประเมินสถานการณ์ เตรียมความพร้อมและประสานงานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เดินทางไปยังสถานที่เกิดเหตุกันสถานที่เกิดเหตุ 2. เจ้าหน้าที่สอบสวน ได้รับแจ้งจากเจ้าหน้าที่ร้อยเวรสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่ชุดแรก ควบคุมดูแลสถานที่เกิดเหตุต่อจากเจ้าหน้าที่ร้อยเวรสอบสวน ประเมินสถานที่ และแจ้งเจ้าหน้าที่อื่นๆ หลังจากนั้นก็จะเข้าสถานที่เกิดเหตุพร้อมกับเจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐานหรือเจ้าหน้าที่พิเศษอื่นๆ 3. เจ้าหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน เข้าตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ รักษาพยานหลักฐานให้อยู่ในสภาพเดิม ในทางปฏิบัติแล้วการเข้าตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในพื้นที่เสี่ยงอันตราย ยังไม่เป็นไปตามวิธีการและข้อปฏิบัติของกระบวนการพิสูจน์หลักฐาน สืบเนื่องมาจากความเสี่ยงและอันตรายที่จะเกิดกับเจ้าหน้าที่ได้ เช่น การก่อเหตุในเวลาตอนกลางคืน เจ้าหน้าที่ก็ต้องรอให้ถึงเวลาตอนเช้าจึงจะเข้าเคลียร์พื้นที่และเข้าเก็บวัตถุพยาน
ด้านบุคลากร	1. เจ้าหน้าที่ขาดความรู้ความสามารถทางด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ 2. การโยกย้ายของเจ้าหน้าที่มีอยู่บ่อยครั้งทำให้ขาดบุคลากรที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญในการทำงาน
ด้านการบริหารจัดการ	1. ผู้บังคับบัญชาเข้าสถานที่เกิดเหตุ เนื่องจากผู้บังคับบัญชาหรือเจ้าหน้าที่บางท่านเข้าสถานที่เกิดเหตุทั้งที่ไม่มีความรู้ด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุที่ถูกต้อง ส่งผลให้วัตถุพยานบางชนิดถูกทำลายไป 2. นักข่าวที่เข้ามาทำข่าวอาชญากรรมที่เกิดขึ้น ทั้งที่เจ้าหน้าที่กั้น police line เพื่อป้องกันสถานที่เกิดเหตุ แต่บางครั้งนักข่าวอยากได้ข่าวจนบางครั้งลืมนึกไปว่าเข้าไปก้าวก่ายการทำงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ 3. การติดต่อประสานงาน เป็นปัญหาที่สำคัญอย่างมากในการปฏิบัติหน้าที่ในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ การทำงานในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เจ้าหน้าที่ตำรวจจำเป็นต้องสร้างเครือข่ายกับหน่วยงานต่างๆ เพื่อเป็นประโยชน์กับคดีที่เกิดขึ้น

ตารางที่ 1 กระบวนการดำเนินงานด้านการตรวจสอบสถานที่ที่นำมาใช้ในการสืบสวนอาชญากรรมในเขตพื้นที่
3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ต่อ)

ลักษณะการดำเนินงาน	รายละเอียดการดำเนินงาน
ด้านทรัพยากร	ทรัพยากรต่างๆ เช่น เชือกกันสถานที่เกิดเหตุ เสื้อเกราะกันกระสุนปืน และอุปกรณ์ทางนิติวิทยาศาสตร์ รวมทั้งยานพาหนะที่ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ ยังมีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติ และนอกจากนั้นยังมีที่เสื่อมสภาพ ต้องได้รับการปรับปรุงหรือซ่อมบำรุงค่อนข้างมาก
ด้านอื่นๆ	1. ปัญหาการเป็นพยานในชั้นศาลของประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากประชาชนไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจในการเป็นพยานในชั้นศาล เพราะเกรงกลัวว่าจะเกิดภัยอันตรายกับตนเองและครอบครัว ถึงแม้ว่าเจ้าหน้าที่ให้การคุ้มครองแล้วก็ตาม 2. ปัญหาด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ มีความกังวลเกี่ยวกับความปลอดภัยในการปฏิบัติงาน เนื่องจากในปัจจุบันผู้ก่อการร้ายมีรูปแบบและวิธีการใหม่ๆ ที่ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่สามารถคาดเดาล่วงหน้าได้

จากตารางที่ 1 สรุปได้ว่า การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ในการเข้าตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ต้องมีการเตรียมตัวและวางแผนการปฏิบัติงานอย่างรอบคอบก่อนที่จะเดินทางไปตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ เนื่องจากพื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการลอบทำร้ายเจ้าหน้าที่ อีกทั้งผู้ก่อการร้ายมักจะก่อเหตุพร้อมๆ กันหลายจุด ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องแบ่งกันออกปฏิบัติหน้าที่เป็นปัญหาให้ขาดแคลน ยานพาหนะ อุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็นในการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ รวมไปถึงการเป็นพยานบุคคลในชั้นศาลของประชาชนนั้น ได้รับความร่วมมือน้อยมากเนื่องจากประชาชนยังขาดความมั่นใจในเรื่องความปลอดภัย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ ในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานและพัฒนางาน ทางด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

1. ผู้บังคับบัญชาจะต้องมีวิสัยทัศน์และเน้นย้ำให้เห็นความสำคัญด้านการตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ เนื่องจากตลอดเวลาที่ผ่านมาเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้หลายแห่งประสบปัญหาเรื่องผู้บังคับบัญชาขาดการกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของการเข้าตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ เช่น เข้าไป

เหยียบหลุมที่มีการระเบิดไปแล้ว ซึ่งส่งผลทำให้วัตถุพยานต่างๆได้รับความเสียหายจนไม่สามารถนำไปตรวจพิสูจน์ได้ เป็นต้น ดังนั้นการที่ผู้บังคับบัญชาจะต้องปรับวิสัยทัศน์และให้ความสำคัญอย่างมากในเรื่องนี้ เพื่อที่จะได้ทำให้การทำงานของเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรนำผู้เชี่ยวชาญด้านการตรวจสถานที่เกิดเหตุที่เกี่ยวข้องอายุราชการไปแล้วมาช่วยงานราชการ โดยแต่งตั้งให้เป็นทีปรีกษาพิเศษ เนื่องจากเจ้าหน้าที่เหล่านั้นเป็นผู้มีประสบการณ์ในการทำงาน สามารถช่วยให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะแก่เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ลงพื้นที่ปฏิบัติงานในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้เป็นอย่างดี

3. ควรจัดฝึกอบรมความรู้ความสามารถในด้านนิติวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมพยานหลักฐานในสถานที่เกิดเหตุ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเขตพื้นที่ทั้ง 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้มีความรู้ความสามารถในด้านนิติวิทยาศาสตร์การเก็บวัตถุพยานเบื้องต้นอย่างต่อเนื่อง

4. ภาครัฐควรให้ความสำคัญในการจัดสรรงบประมาณ ให้มีการเพิ่มเงินพิเศษในการตรวจสถานที่เกิดเหตุให้กับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น เจ้าหน้าที่ศูนย์พิสูจน์หลักฐาน เพื่อเป็นการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงานให้กับเจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

5. ภาครัฐควรวางระบบมาตรฐานในการปฏิบัติ โดยถ้ามีการตรวจสถานที่เกิดเหตุหรือการบริการที่เป็นสากลแล้วก็จะเป็นการรับรองมาตรฐาน ซึ่งก็จะทำให้มีแนวทางในการบริหารจัดการสถานที่เกิดเหตุหรือมีข้อมูลเป็นขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติหน้าที่เป็นเอกสารคู่มือให้เจ้าหน้าที่สามารถนำไปใช้ปฏิบัติหน้าที่ได้

เอกสารอ้างอิง

- พัชรา สีนลอยมา. (2556). **โครงการการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานด้านนิติวิทยาศาสตร์ เพื่อใช้ในการสืบสวนอาชญากรรมในเขตพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- วิรัตน์ คำศรีจันทร์. (2554). **Snowball Sampling Technique การเรียนรู้และเข้าถึงชุมชนด้วยการอ้างอิงต่อเนื่องปากต่อปากในวิจัยแบบ PAR**. สืบค้นเมื่อ 17 มีนาคม 2559. เข้าถึงได้จาก <https://www.gotoknow.org/posts/428764>.

ศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้. (2558). สรุปสถิติเหตุการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดน
ภาคใต้ประจำปี 2557: ปีที่มีจำนวนเหตุการณ์น้อยที่สุดในรอบ 11 ปี. สืบค้นเมื่อ
11 สิงหาคม 2559. เข้าถึงได้จาก <http://www.deepsouthwatch.org/node/7942>.

ผู้เขียน

คำนำหน้า ชื่อ-สกุล

หน่วยงาน/สังกัด

ที่อยู่หน่วยงาน/สังกัด

E-mail:

นางสาวกัญญกานต์ ดำมุณี

หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขานิติวิทยาศาสตร์

คณะนิติวิทยาศาสตร์ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ

เลขที่ 90 หมู่ 7 อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 73110

nakachi_new@hotmail.com